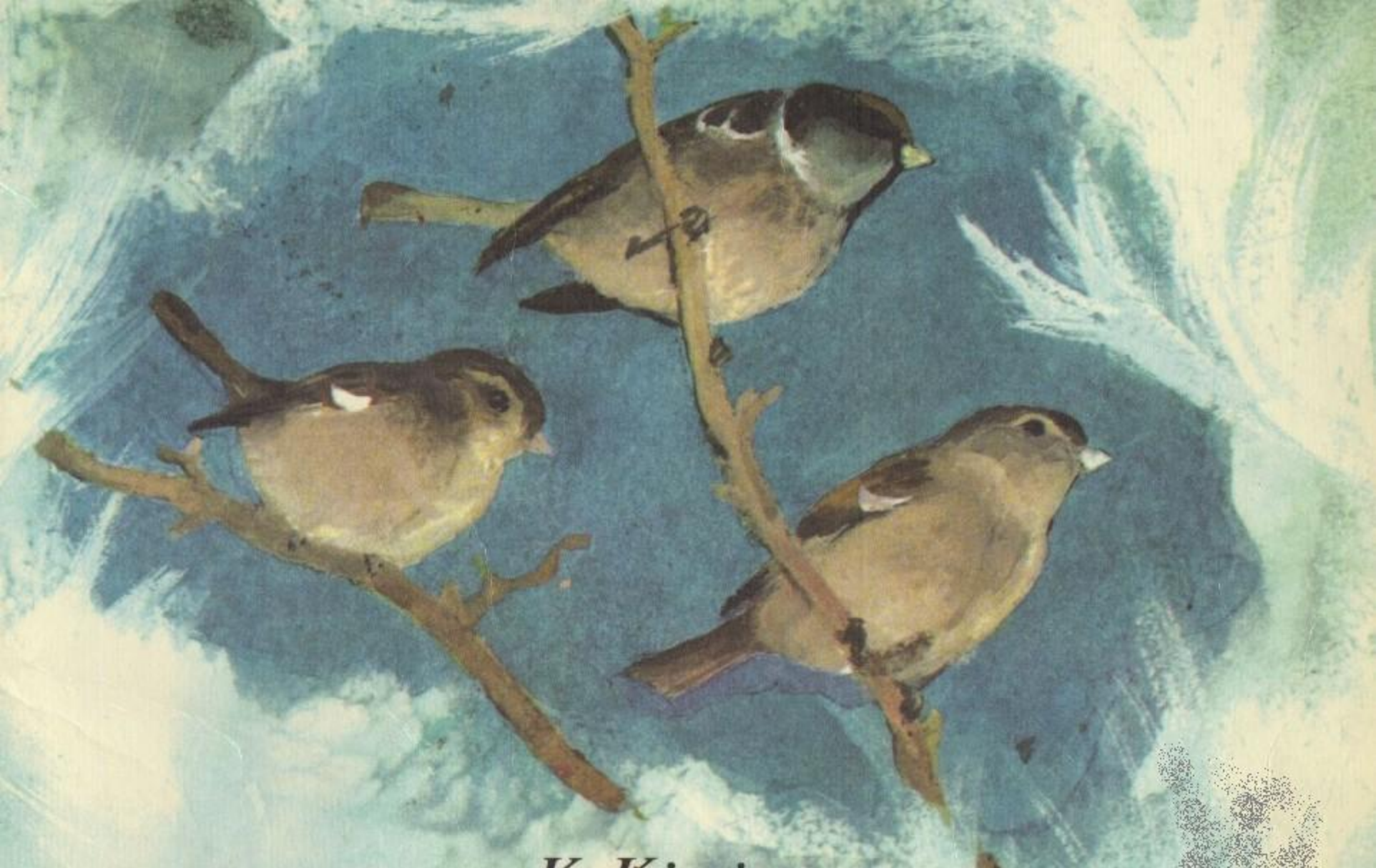

K. Kirşina

CURTEA PĂSĂRELELOR NETEMĂTOARE

EDITURA RADUGA, MOSCOVA — EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREŞTI

Titlul lucrării originale:
К. Киршина. Двор Непуганых Птиц.
«Советская Россия». Москва. 1971

K. Kirşina

CURTEA PĂSĂRELELOR NETEMĂTOARE

Ilustraţii de *G. Nikolski*
În româneşte de *Mihail Calmâcu*

EDITURA RADUGA, MOSCOVA — EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREŞTI
1985

Ne-am mutat în casă nouă! Mama şi tata se plimbă de colo-colo şi nu se mai satură să admire noul apartament. Drept să spun, mă bucur şi eu. Poţi chiar să tragi o fugă prin el. Aici, scaunele nu te mai lovesc dureros la genunchi, sărindu-ţi parcă singure înainte.

Cu toate acestea, n-am să uit niciodată vechea noastră locuinţă. Mai ales fereastra de acolo, pe care o revăd pînă şi-n vis.

Chiar şi mama spune uneori:

— Era o minune a minunilor fereastra aceea.

În curte creştea un arţar de Ca-li-for-nia. Una din crengile lui mai rămuroase — mama îi spunea „lăbuţa arţarului“ — ajungea pînă la fereastra noastră. Frunzele ei foşneau încetişor frecîndu-se de geamuri.

Cînd deschideam larg fereastra, arţarul se trăgea parcă înăuntru spre noi, cu răsuflarea lui răcoroasă. Simţeam adierea ei proaspătă pe obraz.

Razele soarelui se cerneau prin frunziş, iar lumina căpăta o culoare verzuie. Ele cădeau în odaie şi în picăţele de aur. Pe covor şi pe faţa de masă jucau umbrele: se furişau spre aceşti bănuţi de lumină, bănuţii săreau în lături şi, uite-aşa, se prindeau într-un joc necontenit.

Uneori, mama spunea:

— Dragii mei, parcă n-am locui la oraş, ci într-o căsuţă de pădurar...

Toamna, cînd frunzele începeau

să se scuture, lumina sporea în odaie, totul se înălbea. Începeau și alte minunății. Bunul nostru arțar își punea rămuroasa lui creangă la îndemîna pițigoilor. Stoluri întregi de pițigoi poposeau pe ea.

— Bine ați venit, prieteni! îi întîmpina mama. Vă dorim din inimă o iernare cît mai plăcută!

În dreptul oberlihtului nostru deschideam atunci cafeneaua zburătoarelor, sub firma: „Tin-tin". Așezam acolo o scîndurică și presăram pe ea semințe de floarea-soarelui.

Clienţii nu se lăsau prea mult aşteptaţi. Ţopăiau pe creangă pieziş, tot mai aproape şi mai aproape de fereastră. Pe măsură ce se apropiau de ea, îşi suceau tot mai repede şi cu fereală căpşoarele într-o parte şi-n alta. Ba se făceau ca nişte bulgăraşi lipiţi de creangă, ba se nălţau pe picioruşele lor subţiri, aidoma unor balerine.

— Ce gătiţi, ce spilcuiţi sînt dumnealor! spunea mama. Într-adevăr, era mai mare plăcerea să-i priveşti pe piţigoi. Aveau nişte căciuliţe negre înfundate pînă la cioc şi nişte pieptăraşe de aceeaşi culoare. Spatele le era verde. Aripioarele vîrsate cu dungi. Nu te mai săturai privindu-i!

Şi nici gînd să se arunce mai mulţi deodată asupra seminţelor puse de noi. Veneau de pe creangă cîte unul. Fiecare sărea în oberlihtul deschis, lua o sămînţă şi — sfîrr! înapoi pe creangă. Acolo, punea gheruţa pe sămînţă şi începea să o dezghioace cu ciocul. Pac, pac, pînă cînd dădea de miezul ei gustos. Apoi venea alt piţigoi, apoi altul. La rînd, ca la moară!

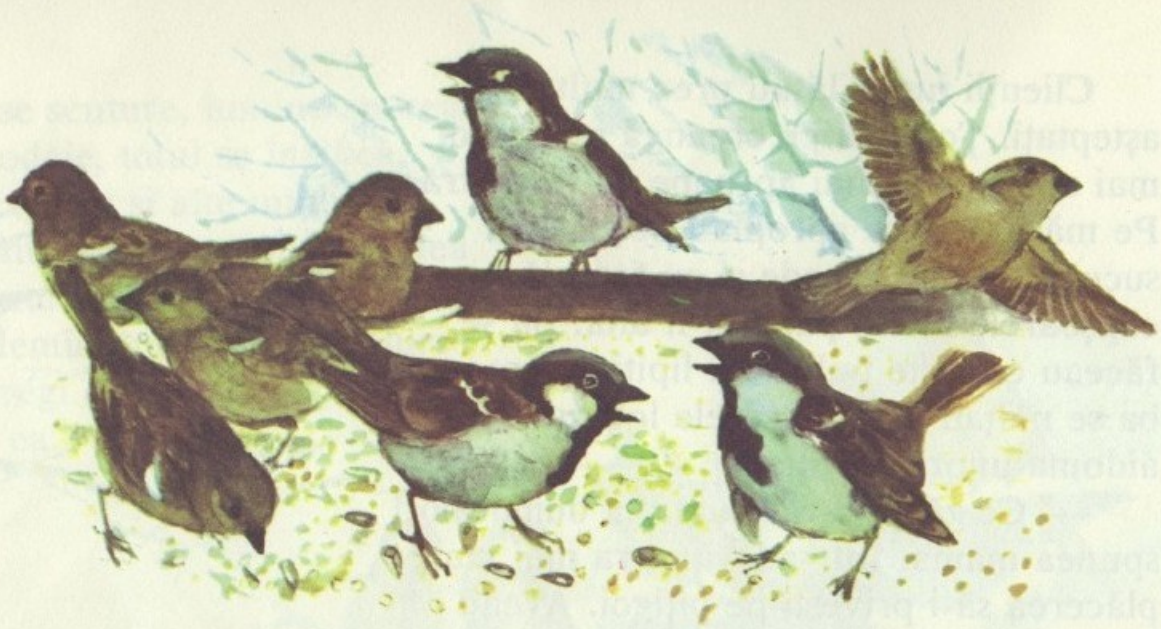

Credeam că toate păsărelele se poartă la fel. Da' de unde! Într-o zi năvăli în cafenea un stol de vrăbii. Ce hărmălaie, ce scandal au stîrnit! S-au luat la păruială, îşi smulgeau una alteia seminţele, ciripeau asurzitor.

— Zurbagioaicelor! le-a strigat mama, nu vă e ruşine! De ce nu luaţi exemplu de la piţigoi, că doar faceţi parte din aceeaşi familie de zburătoare. Aţi pomenit scandal la ei sau îmbulzeală? Numai ordine şi bună cuviinţă!

Într-o zi ne-a vizitat un piţigoi cu o înfăţişare mai deosebită. La început nu mi-am putut da seama prin ce anume se deosebea el de confraţii săi. L-am cercetat mai de aproape şi m-am dumerit: noul vizitator

nu avea codiţă! Nu, nu vă mint, în locul codiţei avea un pămătuf de puf răsucit, de toată frumuseţea.

L-am poreclit Fărăcodiţă!

Să fi pierdut el codiţa în ghearele vreunei pisici? Cine-l ştie! Păţania asta nu i-a schimbat însă cu nimic caracterul, îndeobşte cunoscut, al piţigoilor. A rămas la fel de neastîmpărat ca şi ei, poate doar ceva mai prevăzător.

Căci iată, într-un rînd, Fărăcodiţă îşi făcea de lucru prin grămăjoara de seminţe din cafeneaua „Tin-tin". Dezghioca o sămînţă de coajă, înghiţea miezul, mai dezghioca alta...

Deodată, pe scîndurică se mai aşeză un piţigoi şi, ţopa-ţopa, cu pieptul umflat înainte, cu penele zbîrlite, porni asupra lui Fărăcodiţă. Acesta ţopăi în lături şi — tumba! cu capul în jos, cu gheruţele agăţate de marginea scînduricii... Dar arţăgosul nu se lăsă păcălit, veni iar spre el, cu aripile răsfirate, pus pe harţă, pînă-l făcu pe Fărăcodiţă să-şi ia zborul. Fără coadă cum era acesta, nu vroia să-l recunoască drept unul de-al lor...

— Poftim, numai de un stăpîn duceam noi lipsă aici! rîse mama, care urmărise cu noi toată scena.

Eu însă m-am supărat. Cu ce drept face acest piţigoi pe stăpînul, de ce l-a alungat pe Fărăcodiţă?

Mama spuse:

— Fii pe pace, o să rezolve ei pînă la urmă această neînţelegere.

Pe Piţigoiul-Stăpîn l-am mai văzut şi după aceea. Era mai mare decît ceilalţi. Şi căciuliţa lui neagră era mai cu dichis decît a lor: spre

ceafă avea o pată galbenă. Părea că cineva şi-a muiat degetul într-o vopsea de culoarea asta şi i-a pus pecete pe căpşor.

Apoi au apărut şi alţi clienţi ai cafenelei.

Era una, Bătrînica — grăsuţă-grăsuţă, un ghemotoc de pene şi puf. Se rostogolea ca o minge în cafenea, se cocoşa, nu ştiu cum, îşi aşeza apoi frumos aripioarele şi arăta întocmai ca bunica noastră în şalul ei cu franjuri, legat la spate.

Mai era una, Ciufulita-cu-Moţ. Semăna leit cu vecina noastră Marina, care-şi tot pieptăna moţul de jos în sus, dar tot ciufulită rămînea. Piţigușa asta își apleca într-o parte căpşorul şi scăpăra din ochișorii ei negri întocmai ca Marina noastră în faţa oglinzii.

Într-o zi vîntul a mişcat din loc scîndurica aşezată de noi şi cafeneaua zburătoarelor a avut de suferit: scîndurica a căzut pe pervazul dintre ramele ferestrei, ca într-o fîntînă de sticlă, şi seminţele toate s-au împrăştiat. Din casă, din păcate, nu puteam deschide fereastra, fiindcă fusese chituită şi închisă pentru iarnă. Ce era de făcut?

În vreme ce ne puneam această întrebare, Ciufulita-cu-Moţ se aşezase pe canatul oberlihtului. Se vede treaba că fusese trimisă în recunoaştere. S-a sucit, s-a-nvîrtit ea şi, deodată, şi-a dat drumul în jos. S-a aşezat mai întîi pe mînerul dinăuntru al ferestrei, apoi pe pervaz. De acolo, cu prada în cioc bineînţeles,— sfîrr! pe mîner, pe canatul oberlihtului, pe creanga arţarului.

Şi întocmai ca ea, urmînd aceeaşi scară — oberliht, mîner, pervaz — au făcut şi ceilalţi piţigoi. Asta înseamnă că, stînd deoparte şi urmărind isprava iscoadei lor, piţigoii i-au reţinut fără greş etapele. Bravo lor!

Dimineţile noastre erau tare vesele. Mai ales în zilele de duminică, atunci cînd tata şi mama nu se duceau la servici. Ne trezeam cu toţii şi ascultam cîntecele piţigoilor. Încercam să ne imaginăm cu ce seamănă ele.

— Ascultaţi, parcă s-ar ciocni mereu două andrele subţiri de oţel, spunea mama. E ca şi cum cineva şi-ar împleti nişte ciorapi de iarnă. S-o fi pregătind de drum lung. Poate spre Polul Nord, mai ştii?

La aceste cuvinte, parcă o vedeam pe Bătrînica în şalul ei cu franjuri legat la spate, făcîndu-şi de lucru cu andrelele şi cu un ghem de lînă...

— Ia ascultaţi, ne spuse într-o altă dimineaţă mama, parcă a început să se dezgheţe afară. E zvon de picături căzînd pe o pojghiţă de gheaţă, sub jgheab, ca

nişte boabe de mazăre: zing, zing, zing...

— Asta-i bună! se miră tata. Geamul e îngheţat tun, numai horbote de gheaţă pe el şi tu, cică a început dezgheţul! Crapă pietrele de ger afară, zăpada scîrţîie sub picioare...

Dar mama o ţinea una şi bună:

— Şi ce dacă, piţigoii ştiu mai bine decît noi ce şi cum. Auzi-i numai cum cîntă: „Zi cu zi, zi cu zi, zi cu zi...“ În limba lor asta înseamnă că fiecare zi ne apropie de primăvară, că ea e colea. De sus, pe unde zboară ei, se vede mai bine.

„Nu cumva Fărăcodiţă este acela care zoreşte primăvara să vină mai repede? mă gîndesc în sinea mea. El, sărăcuţul, are tot interesul, căci rabdă de frig mai mult decît ceilalţi, cu pămătuful lui de puf în loc de coadă...“

Ne sculăm cu toţii, ne apucăm de treabă prin casă. Mă îmbrac şi eu, mă spăl şi prind a fredona:

— Zi cu zi, uite-aşa —
Primăvara e colea!

Tata rîde cu poftă:

— Grozavă imaginaţie aveţi voi, fetelor!

Într-o dimineaţă aud un tril ciudat de piţigoi. Zic ciudat fiindcă era tare strident, îţi tăia auzul. M-am uitat pe fereastră şi, ce să vezi: un puşti necunoscut stătea în curte, cu ochii ţintă asupra arţarului nostru, mai mai să-i cadă căciula din cap, şi triluia de zor. În mînă ţinea o colivie.

Ademenea păsărelele!

Am ieşit fuga în pragul casei, cu mama după mine. Băiatul nu mai era singur. Egor Ivanovici, vecinul nostru de la parter, intrase în vorbă cu el.

— Care va să zică, unii hrănesc, au grijă de păsărele, iar tu umbli cu capcana după ele!

Iar eu, de colo:

— Să-ţi fie ruşine! Pleacă de-aici cu capcana ta!

Mama mă trase de mînecă:

— Nu aşa, stai puţin.

Apoi, lui Egor Ivanovici:

— Egor Ivanovici, trebuie să-i explicăm cu binişorul băiatului care-i situaţia. El nu ştie că în curtea noastră e un fel de rezervaţie.

— Ce fel de rezervaţie? întrebă, neîncrezător, puştiul.

— Chiar, mămico, ce fel? m-am mirat şi eu.

— D-apoi cum! E doar Curtea Păsărelelor Netemătoare...

— Păi şi eu tot asta îi spuneam băiatului, sări şi Egor Ivanovici.

Păsărelele au încredere în noi, iar dumnealui vine să ştirbească această încredere, să ne facă de rîs.

Puştiul se foia în loc prin zăpadă, bombănind:

— Re-zer-va-ţie, auzi... Păi atunci puneţi pază în curte şi un aviz pe gard, cum că intrarea străinilor este strict interzisă.

Egor Ivanovici îşi duse mîna înmănuşată la ureche:

— Ce-ai spus, ce-ai spus? Vorbeşte mai tare, nu te ruşina. Zici să punem pază? Păi de ce să o punem? Pe încredere şi bună înţelegere nu se poate? Eu zic că se poate, e mai bine aşa.

— Asta ziceam şi eu! spuse şi mama. Pe încredere şi bună înţelegere...

Aţi văzut vreodată cum clipeşte bufniţa cînd i se pune în faţă o lumină? Eu am văzut una în parcul zoologic. Şi avea nişte ochi!... Ei bine, întocmai ca bufniţa aceea clipea şi puştiul nostru la auzul acestor cuvinte.

Apoi îşi luă colivia sub braţ şi

părăsi hotărît curtea. Curtea Păsărelelor Netemătoare...

Casa noastră veche a fost demolată, în locul ei se construiește un bloc nou cu multe etaje. Noi ne-am mutat pe o altă stradă, stăm la etajul cinci. Pînă la ferestrele lui nu poate ajunge nici un arțar.

— În schimb, ne spune mama, avem mult cer deasupra. Și norii, și stelele-s colea.

— Dar cu pițigoii cum rămîne? o întreb.

— Odată cu venirea verii, pițigoii au zburat în pădure. Ce-o să se întîmple la toamnă, vom mai vedea, spune mama. Și apoi, zic, cafenea să fie, că

mușterii s-or găsi berechet. Înaripați cum sînt, cinci etaje sînt o nimica toată pentru ei.

„Atunci s-ar putea, îmi zic bucuroasă, ca vechile noastre cunoștințe să ne mai viziteze...“

După cum s-ar putea ca ele, adică Fărăcodiță și Bătrînica, Ciufulita-cu-Moț și Pițigoiul-Stăpîn, cel cu pată galbenă pe căpșor, să poposească și la alte ferestre.

Dacă veți da ochii cu ei, să știți — toți au mare încredere în noi, oamenii.

Lector: E. Şişmanian
Tipărit în U.R.S.S.

© Editura Raduga, Moscova, 1985
© Traducere de Editura Ion Creangă, Bucureşti, 1985